

ZA IN PROTI DIVJAČINI.

Minuli teden so dobile občine na Murskem polju od Slovenskega lovskega društva v Murski Soboti ta-le poziv:

Vsem občinam srezov Murska Sobota, Dolnja Lendava in Ljutomer!

Najprej povdarjamo, da so v našem društvu organizirani vsi pravi lovci, posebno pa bodo v kratkem postali naši člani vsi zakupniki občinskih lovišč, kolikor še niso. Kdor ne bo naš član, ne bo mogel postati zakupnik lovišča.

Naš glavni cilj je povzdiga lovstva. Od tega imajo zopet največji hasek naše občine. Čim boljše je lovišče, tem več se za njega plača. Čim več se plača, tem večji dohodek imajo občine, ki imajo dostikrat glavni vir dohodkov v zakupnini za love. Zato je v interesu občin, da so njihova lovišča dobra in bogata. Naši lovci imajo od nas stroga naročila, da ne smejo lovišč uničevati. Kdor bi to delal, ga bomo iz društva izobčili, s tem pa izgubi pravico do love.

Ali tudi občine nam morajo iti na roko pri našem delu, če ne, ne bomo imeli uspeha, ki je največjega pomena za občine same. Ničvredna so lovišča, kjer gospodarijo divji lovci, psi in mačke! Pregnati divje lovce, preganjati pse in mačke iz lovišč — to mora biti pomoč občin pri našem delu.

Zato pozivamo vse občine, da nam ali pa žandarmeriji vsakega divjega lovca zglasijo! Nadalje, da zapovejo svojim občanarjem, da ne smejo nikdar puščati psov ter mačk v lovišča! Naši lovci in lovski pazniki imajo strogo naročilo, da ustrela vsakega psa in mačko v loviščih in jih dajo pokopati na stroške gospodarja. Zato imajo zakonito pravico!

Katera občina nam ne bo v tem pomagala, tisto bomo proglasili za slabo lovišče. Namesto velike zakupnine bodo dobili za lov samo par dinarjev. To pa bo samo njihova škoda! Drugi pa ne more vzeti v zakup lovišča, kakor naši člani!

Tistim občinam ali občinskim možem, ki nam bodo posebno pri tem pomagali, bomo dali nagrade, ker to tudi zaslužijo.

Posebno pa opozarjamo na nov zakon o posesti in nošenju orožja, da ne sme nihče hoditi po lovišču s puško, kdor ni lovski zakupnik ali pa nima od njega dovoljenja. Vsakega takega bomo dali kaznovati.

Lovski pozdrav!

Anton Koder l. r., tč. predsednik; Gregor Josip l. r., tč. gospodar; Dolenc l. r., blaga; Vekoslav Španger l. r., tč. tajnik.

Odborniki: Perne, Hrzič, dr. Šumenjak, Rudolf, Jureš, Vrančič, Glazer, Turk, Benko.

Župani in tudi občani na Murskem polju se ne strinjamo s tem pozivom ter se tudi ne bojimo teh groženj in ne bomo nikoli in nikdar podpirali dela za divjačino. Divjačina ni za povzdigo kmetijstva, to mi posestniki najbolj občutimo na polju in v sadonosnikih. Tudi to ni največjega pomena za občino, če dobi par sto dinarjev zakupnine na lovu, ako pa ji divjačina in lovci naredita za par tisoč dinarjev škode. Tukajšnje občine odločno zahtevajo ukinitve varstva nad divjačino; mi smo za prostost našega kmeta, ki prideluje živež, ne pa za divjačino, ki ga nam uničuje.

Sledijo podpisi 10 občin.

Kriza na hmeljskem trgu.

V Savinjski dolini je hmeljska trgovina več tednov popolnoma prenehala. Zastoj v kupčiji je največ povzročilo pomanjkanje vagonov, kajti nakupljeni hmelj se je nakopičil v vsa razpoložljiva skladišča, katera so bila natrpana do skrajnosti. Odvoz se ni mogel vršiti niti v najmanjši množini več tednov in ta zastoj v prometu je močno vplival tudi na trgu.

Hmeljarji so postajali nervozni — boječ se, da tudi letos ne bodo mogli svojega hmelja prodati in to bojazen hmeljarjev so inozemski nakupovalci takoj uvideli in spoznali, da bi se iz tega zamoglo črpati za njih masten dobiček. Pričeli so pritiskati na ceno in so iste do danes tako tlačili, da producenti oddajajo svoj hmelj za sramotno ceno od 8 Din naprej.

Vsiljevanje z blagom letos nikakor ni upravičeno, statistično je dokazano, da je letošnji pridelek žlahtnega hmelja za celih 150.000 starih stotov manjši kot je bil pridelek lanskega leta. Savinjski hmelj je na zunanem tržišču zelo priljubljen ter svetovno znan kot žlahten hmelj na tretjem mestu svetovnega pridelka. Začasni zastoj kupčije je le umetno tlačenje cene in nikakor ni letos potrebno, da naši hmeljarji svoj hmelj za vsako sramotno ceno vsiljujejo.

Na žalost se pa mora tudi pribiti, da so k temu tlačenju na cene prav mnogo pripomogli tudi naši nekateri domači prekupčevalci, katerih se inozemski nakupovalci poslužujejo za posredovanje pri kupčiji. To so takozvani tekači (Unterläufer), ali bolje rečeno »Bauernfänger«, ki begajo naše uboge hmeljarje, češ, da bode letos zopet mnogo hmelja ostalo ležati brez vrednosti pri proizvajalcih. To nikakor ni resnično in za letos se ni bati, da bi naš žlahtni hmelj ne bi bil prodan. Treba je malo potrpeti in še nikoli ni bila cela kupčija v dveh mesecih končana, to je bilo morda le enkrat v 50 letih, sicer se je pa kupčija vršila vedno po naročilih.

Ako primerjamo cene žatečkemu hmelju, pridemo do ugotovitve, da se plačuje češki najslabši hmelj še vedno najmanj 1700 čK, to je 56.50 Din, in boljše kvalitete celo še do 2200 čK, to je do 73 Din za 1 kg in se vključ temu prodaja vrši živahno. Žatečki producent se zaveda, da je hmelj z velikim trudom in denarnimi žrtvami pridelal in ga ne vsiljuje za vsako ceno. Razlika med žatečkim in savinjskim hmeljem je bila običajno vedno od 20 do 25% in je pri normalni kupčiji savinjski hmelj še vedno napram žatečkemu vreden od 35 do 48 Din.

Nizke cene so povzročili po večini le vsiljivci, takozvani »Punklerji«, kateri sploh niso hmeljarji in oddajo svoj hmelj, če se njim le denar — pokaže. Taki pojavi so prava kuga za hmeljarstvo in za razvoj kupčije in je treba takim ljudem hmelja od-

vzeti v komisijsko prodajo, da se njim odvzame možnost, kvariti cene večjim producentom, kateri na tem občutno škodo utrpijo.

Hmeljarji, ki še razpolagate z hmeljem, zavedajte se, da ste za Vaš pridelani hmelj Vi sami mnogo trpeli, izdali ste mnogo denarja in ne polnite žepe raznim špekulantom. Če Vam kateri ponudi Din 8.— za Vaš hmelj, odprite na široko vrata takemu kupcu in vržite ga iz hiše. S tem ne boste koristili samo sebi, temveč koristili boste splošnosti. Taka kuga, ki okuži ves tržni položaj, mora izginiti. Vplivne osebe pa vplivajte pri Vaših malih hmeljarjih, da tudi mali hmeljar mora biti plačan za svoje če ravno manjše delo. Kdor pa tega noče razumeti, je pa bolje, da opusti pridelovanje hmelja in se najbavi raje z pridelovanjem krompirja in repe, da ne kvari cene res pravim hmeljarjem!

Hmeljarji! Zahtevajte torej za Vaše delo in Vaš trud tudi pošteno plačilo in ne vsiljujte Vašega hmelja za sramotne cene, prenehajte vendar z vsiljevanjem in prodajo po sedanjih cenah.

Vse ostale liste se naproša za ponatis tega poziva v korist splošnosti hmeljarstva.

Kuhanje piva po Savinjski dolini. Iz Šaleške doline smo dobili dopis, ki nam naznanja, da so razglašene visoke kazni za one, ki bi doma kuhali pivo. Informirali smo se pri velikem županstvu. V nobenem oddelku pri velikem županu ni o tem kaj znanega. Mi dosedaj še nismo mogli ugotoviti, kdo je tako prepoved izdal. Prosimo, da se nam to vpošlje! — Zvedeli pa smo nekaj drugega za nimivega. Naši politični nasprotniki so si to prepoved baje izposlovali in istočasno sklenili, da jo vprabijo — proti kmetom kot tudi proti SLS, češ, ta vam ne pusti, ta vam prepoveduje. Da je temu res tako, kaže njihovo časopisje. Ono bolj za gospodo in gostilničarje piše, da je prav tako, ono za kmete se pa zgraža nad to prepovedjo. To so tiči!

Na kmetijska-nadaljevalni šoli v Celju se prične letošnji pouk dne 6. nov. Vpisovanje se vrši dne 4. nov., ali na prvi šolski dan na okol. šoli.

Sadni trg. Večina lepega sadja je odprodana. Letos je tudi sadjevec precej upoštevan, ker je prvo vino kislo. Sadjevec se kupuje po 2.25 do 2.50 Din liter. Marsikdo je rekel, da bo raje sadje gojil, kakor trto. Ni dosti dela, a je zaslužek.

Vinski trg. Cene so razmeroma ostale dosedanje, le za oni mošt, ki so ga prešali zadnji čas in ki ima 20 in več stopinj, se dobi visoke cene po 7 Din in več. Marsikdo zdaj pravi, ko bi vedel, da bo tako toplo vreme! Ko bi bil človek vedež, ne bi bil revež!

Trgovina z jajci lepo napreduje. Cene jajcem so poskočile na 1.50 Din za komad. Posebno se povprašuje po štajerskem blagu. Marsikatera gospodinja krije vse gospodinjske in kuhinjske izdatke s tem, kar jajca prodaja.

Vrednost denarja se od zadnjega tedna ni izpremenila.

Nov velik kramarski, konjski ter živinski sejem se vrši dne 30. oktobra vsakega leta, odnosno na naslednji delavnik, ako pade določeni dan na nedeljo, na Studencu pri Krškem. Vabijo se kupci in prodajalci, da se omenjenega sejma v čim večjem številu udeležijo!

Živinorejska zadruga za Slovenske gorice pri Sv. Lenartu v Slov. g. si bo nabavila iz Nemčije 25 plemenških prašičkov, nekaj merjascev in nekaj svinjic. Naprosila je že za carine prosti uvoz. Kdor želi priti do dobrega svinjskega plemena in hoče imeti dobičkanosno pasmo, naj se prijavi pri tajništvu zadruga.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 19. oktobra 1928 je bilo pripeljanih 344 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 90 do 125 Din, 7 do 9 tednov stari 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 360 do 450 Din, 5 do 7 mesecev stari 450 do 500 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 269 svinj.

*

Gospodarska slika Slovenije.

Zadružništvo na Slovenskem.

Zadružništvo je na Slovenskem glavna gospodarska opora delovnega ljudstva. Prav je, da bi bilo še več smisla zanj. Posebno zaradi tega je zadružništvo tako važno, ker je to — samopomoč in le samopomoč je prava pomoč, kakor pravi pregovor: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!

Najmočnejše je denarno zadružništvo in šteje samo v naši Zadružni zvezi 290 organiziranih hranilnic in posojilnic. Nabavnih in konsumnih zadrug smo imeli 58, mlekarških 33, kmetijsko strojnih 25, živinorejskih 26, elektro strojnih 20, stavbinskih 12, obrtnih 23, vinarskih 5 in raznih drugih 17. Danes se bomo na kratko ozrli na naše denarne zavode, na posojilnice in hranilnice iz cele Slovenije.

Koliko imamo denarja v naših hranilnicah?

154 zadrug ima le do pol milijona dinarjev vlog. To so posebno male rajfajznovke po kmetih. To je zelo veselo znamenje, ker te male posojilnice so največje pospeševalke hranjevanja in tudi nudijo prvo priložnost, da se dobi malo, kratkoročno posojilo na nizke obresti. Skupaj pa imajo te hranilnice 36,600.000 Din vlog. Tu se vidi, kako iz malega raste veliko, kako se po podrobnem delu da mnogo spraviti skupaj. — 95 hranilnic je takih, ki imajo do 1,000.000 Din vlog. Te imajo skupaj 68,600.000 Din vlog. — 137 zadrug je takih, ki imajo do 5 milijonov Din vlog, v skupnem znesku 304,300.000 Din. — 13 zadrug ima do 10,000.000 Din vlog v skupni svoti 94 milijonov Din. — 8 zadrug ima do 50 milijonov

Din vlog, skupaj 133,300.000 Din. — Dve zadrugi imata do 100 milijonov vsaka, skupno 113 milijonov D, in dve nad 100 milijonov vsaka vlog, skupno 230,600.000 Din. Hranilnice v Sloveniji imajo skupaj 978,900.000 Din vlog. — Poleg teh zadružnih hranilnic imamo pa še regulativne, samoupravne hranilnice, občinske, okrajne, oblastne itd. V teh je okrog 624 milijonov D slovenskih prihrankov. — V bankah je težje dognati, koliko je vlog, vendar se računa vsaj okrog 700 milijonov. Skupaj torej imajo denarni zavodi Slovenije okrog 2,303,100.000 Din vlog. Nekaterе vloge so seveda dvakrat, oziroma celo trikrat naložene, tako da se računa pravih vlog, zbranega denarja, okrog 1,500,000.000 Din.

Kako varčujejo v posameznih okrajih?

Okraj Maribor levi breg ima okrog 118,500.000 Din vlog, Maribor desni breg 14,900.000 Din, Brežice 12 mil. Din, Laško 16,600.000 D, Dravograd 7,200.000 Din, Slovenjgradec 8 mil. 700.000 Din, Konjice 12,400.000 Din, Celje 126,700.000 Din, Ptuj 72,200.000 Din, Ljutomer 23,200.000 Din, Gornji grad 19,800.000 D, Šmarje 16,300.000 Din, Prekmurje 4,300.000 Din.

Seveda so to številke iz denarnih zavodov. Poydariti je treba, da ljudje nosijo denar tudi v druge okraje, posebno v mesta. — Splošno se opazja, da varčevanje raste, da se dviga število vlog. Temelj varčevanja, — stalna vrednost denarja, je podana. Kdor ima denar, ga ne hrani več doma, kjer ga lahko tat ukrade, kjer mu denar tudi ne nese obresti, ampak ga naloži v domačo hranilnico. S tem pomaga sebi, pomaga pa tudi svojemu sotrpinu, ki išče posojila v posojilnici in tako se po denarnem zadružništvu kmet sam sebi pomaga. Čim bolj se bo kmet držal svojih zadrug, tem boljše za kmetški stan, tem boljše za Slovenijo!

Viničarska knjižica,

kakor jo zakon predpisuje, je izšla v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane 4.50 D. Poleg običajnih vpisov ima celotno viničarsko uredbo. Občine, ki namesto delavskih knjižic morajo sedaj te uporabljati, naj jih čimprej naročijo.

Listnica uredništva.

A. Weingerl, Sv. Jakob v Slov. gor.: Nam sedaj Poljšakov naslov ni znan, najbrže je v Celju. Pišite tja! — I. v. n. T. o. m., Tezno: Vaš dopis o sirarnah smo odstopili Zadružni žvezi, Maribor, Aleksandrova c. 6, I. Prosimo, da se tja obrnete! — K. A., Koprivnica: Nam je prav žal, da ne moremo objaviti take reklame brezplačno! — G. W., Št. Ilj v Slov. gor.: Je sicer prijetno napisano, toda le še premalo izpolnjeno. Za take prvence je bolj »Naš doma« kot »Slovenski Gospodar«, tam poizkusite! — »Gospodar«, Petrovče: Ker vas nimamo v seznamu pri nas organiziranih društev, ne mormo objaviti prireditve. — Marija Reka: Prihodnjtš.

DOPISI

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Župnijsko cerkev smo letos lepo prenovili. Zunanja lepota pa bi nič ne pomenila, ako bi bila v cerkvi praznota. Pa je ni! To bi videl lahko vsak na prvo nedeljo v oktobru, ko je nad 200 mož in fantov iz Apostolstva moč pristopilo k skupnemu sv. obhajilu. In pesem »Povsod Boga« je naše geslo! Srečna župnija, kjer močje in fantje to geslo izberejo! — Tako nam piše priprost, a dober mož iz tega kraja.

Hoče. Naša občina se v zadnjem času dokaj modernizira. Dobili smo namreč pred enim mesecem električno razsvetljavo po vasi. Za popotnike, ki morajo hoditi po cesti v slabem vremenu in v temni noči, je to zelo koristno, da kje ne zadene v kakšen telegrafičen drog ali pa ob plot. Zelja občanov pa je, da bi se napravila luč tudi še v drugih temnejših in potrebnih mestih. Ob enem pa opozarjamo vse nočne postopake, da pustijo električno napravo v miru, ker jih sicer čaka primerna kazen. — Pa še bolj napredni smo pri nas! V nekaj tednih bomo dobili vodovod v župnišče, v kaplanijo, v šolo in v druge hiše. Vodovod je namreč napeljan iz bližnjega hribčka, kjer stoji lepa vila »Mirni dom«. — Dne 17. t. m. se je poročil član orlovskega odseka brat Frangež Franjo z gdč. Lebe Zofko, članico orlovskega krožka v Hočah. V znamenje hvalečnosti za njegovo sodelovanje v društvu so ga sobrat Orli pri cerkvi v ta namen postavljenemu slavoloku sprejeli s primernim nagovorom. Ob priliki te gostije se je nabralo od veselih svatov 313 D za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Mlademu zakonskemu paru še ob tej priliki enkrat želimo obilo sreče in božjega blagoslova! — Niso samo vesele novice iz naše okolice. Nesreča je zadela posestnika in mlinarja g. Antona Vešnika v Zgornjih Hočah, ko je v noči od 20. na 21. t. m. neznana zločinska roka podtaknila ogenj v komaj poprejšnji dan dokončanem gospodarskem poslopu. Na kraj nesreče je hitro prihitela domača požarna bramba iz Hoč.

Zanimivosti.

Kdo je iznašel »Zeppelin«? Zrakoplov »Zeppelin« slavi svojo zmago nad viharji morskega ozračja. Slavijo pa jo tudi inženjerji in z njimi slavi grof Zeppelin, ki je sicer že mrtev od leta 1924, a njegovo delo še živi. Pa so razkrili te dni, da je grof Zeppelin načrt za ta balon — kupil! In ga je kupil celo od vdove po nekem zagrebškem židu Schwarzu. Vsi ameriški listi pišejo sedaj o tem, kako je žid Schwarz iznašel načrt za zrakoplov, ga tudi poizkusil, vendar je — prehitro umrl, da bi ga bil spolnil. Vdova pa ga je prodala.

Zletel v smrt! Dne 17. t. m. se je na majhnem zrakoplovu dvignil v zrak angleški letalec Macdonald in hotel preleteti morje. Nihče mu ni verjel, da bo kaj takega počenjal, zato mu nihče ni odgovarjal. Ali on je zletel, zletel v smrt. Ribiči so poročali, da so slišali precej daleč na morju eksplozijo v zraku, nato pa videli plamen in padajoče ostanke preveč drznega letalca.

Med poroko — umrl. Ta čuden slučaj se je dogodil te dni v neki tirolski cerkvi v Inndu. Pri poročnem